

Βραχεία συμβουλή για διακοπή καπνίσματος σε επαγγελματίες υγείας - Πρόγραμμα ERS-WHO.

ΜΑΡΘΑ ΑΝΔΡΙΤΣΟΥ

ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

Α' Κλινική Εντατικής Θεραπείας ΕΚΠΑ, Γ.Ν.Α.

«Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»

**ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ ΤΗΣ
“ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ”**

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΥΓΕΙΑΣ

Το κάπνισμα είναι μια χρόνια ΥΠΟΤΡΟΠΙΑΖΟΥΣΑ νόσος με την υψηλότερη θνησιμότητα και έτσι θα πρέπει να αντιμετωπίζεται από τους επαγγελματίες υγείας (όπως η υπέρταση, ο σακχαρώδης διαβήτης κλπ).

Η θεραπευτική αντιμετώπιση βασίζεται στην:

- Επιθυμία των ασθενών να κόψουν το κάπνισμα
- Κινητοποίηση για διακοπή
- Υποστήριξη στην περίοδο του στερητικού συνδρόμου
- Πρόληψη των υποτροπών

Η επιτυχία συχνά έρχεται μετά από αρκετές προσπάθειες

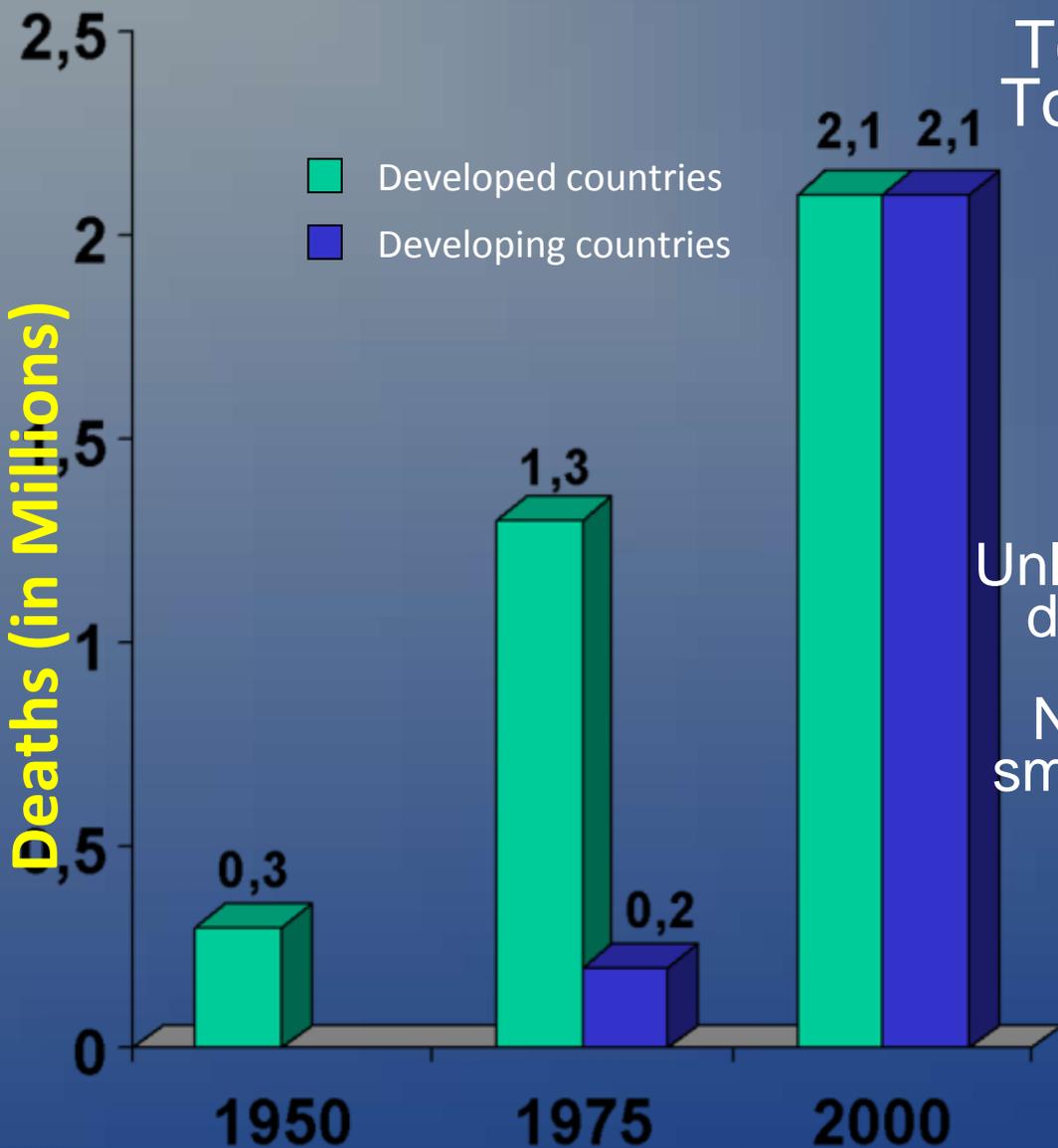
Σχεδόν 15000 ενώσεις έχουν ταυτοποιηθεί στον καπνό του τσιγάρου

(Rodgman and Pefretti, 2013)

Why to treat tobacco use

Deaths Attributable to Tobacco¹

Tobacco kills up to half of its users.
Tobacco kills nearly 6 million people each year.

More than five million of those deaths are the result of direct tobacco use while more than 800 000 are the result of non-smokers being exposed to second-hand smoke.

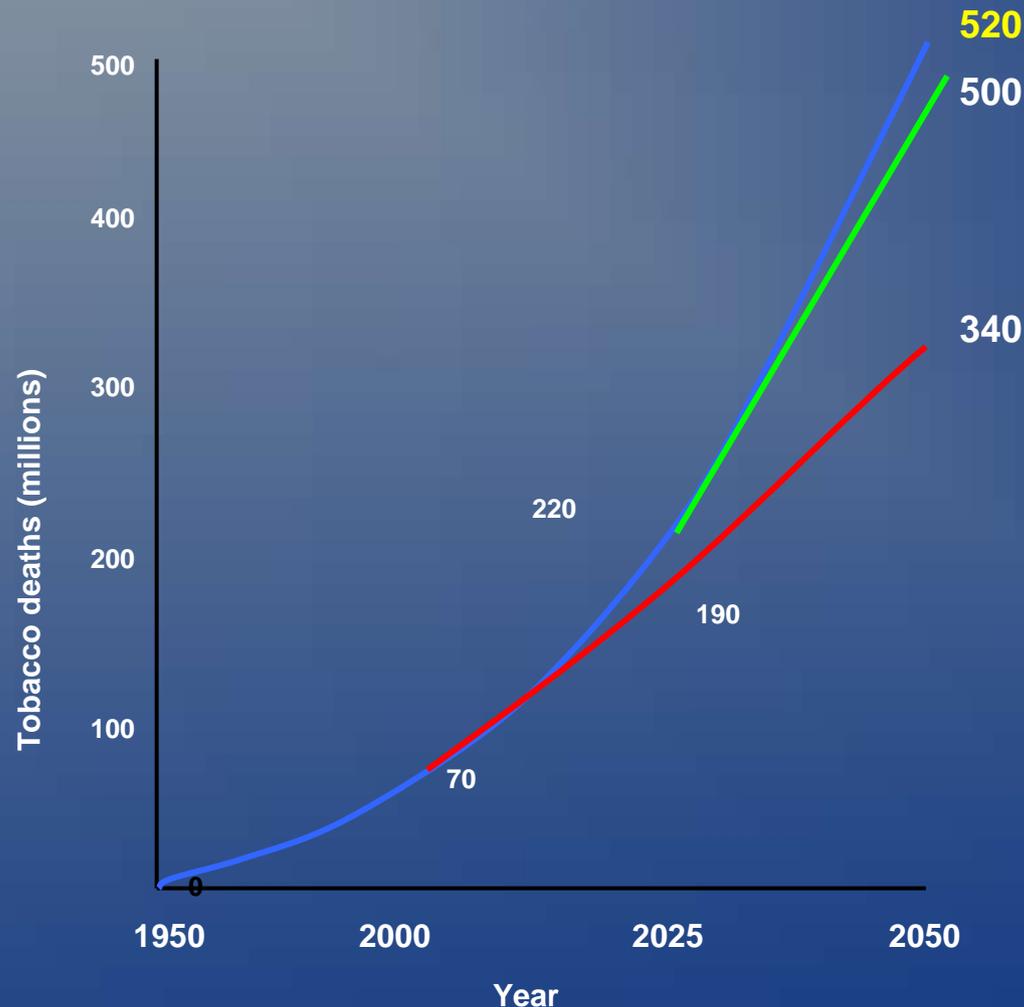
Unless urgent action is taken, the annual death toll could rise to more than ten million by 2020.

Nearly 80% of the world's one billion smokers live in low- and middle-income countries

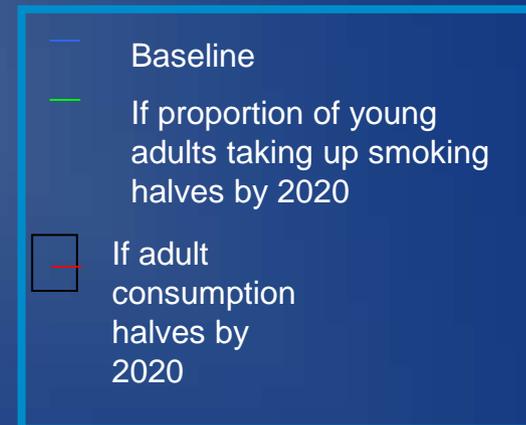
1. Mackay J, Eriksen M. The Tobacco Atlas. Geneva, Switzerland WHO;2002,

2. International treaty for tobacco control. WHO; 2014

Αριθμός θανάτων αποδιδόμενοι στο κάπνισμα

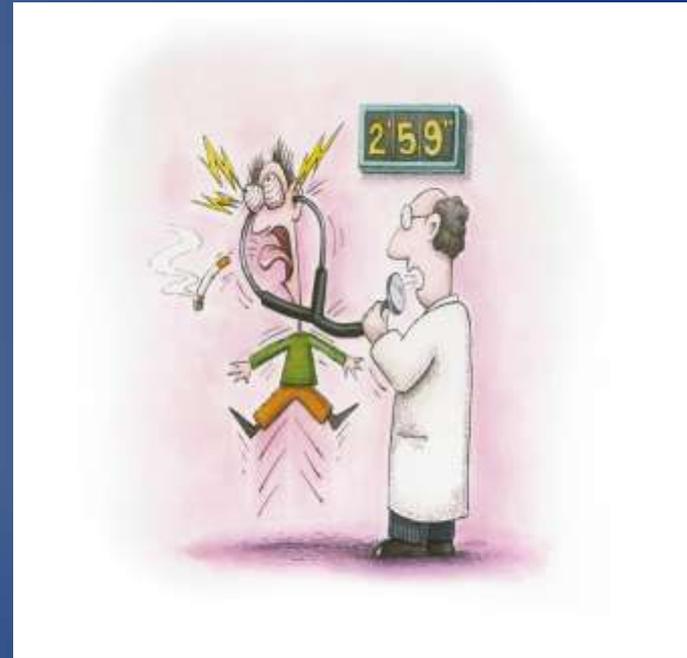
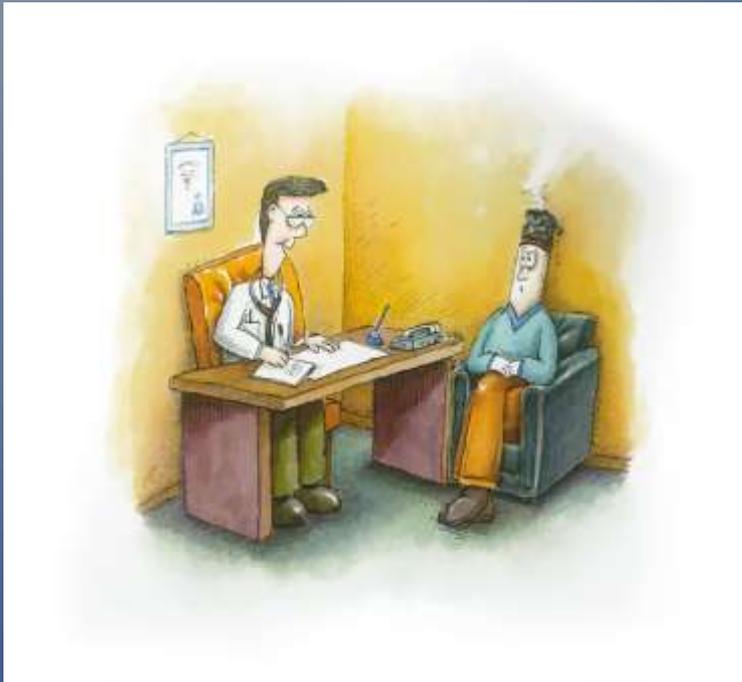
Unless current smokers quit, tobacco deaths will rise dramatically in the next 50 years¹

1. World Bank. Curbing the epidemic: Governments and the economics of tobacco control. World Bank Publications, 1999. p80.

ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ:

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΙΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Οι επαγγελματίες υγείας,έρχονται σε επαφή με καπνιστές για διάφορα προβλήματα υγείας και συχνά αμελούν να αναφερθούν στην εξάρτηση από το κάπνισμα και στην ανάγκη διακοπής της.

Έχουν γίνει μελέτες που αξιολόγησαν τα εμπόδια που έχουν οι επαγγελματίες υγείας στη διαχείριση της διακοπής του καπνίσματος και αυτά είναι τα εξής:

A) Εκνευρισμός των ιατρών με τους ασθενείς τους που αρνούνται να διακόψουν το κάπνισμα.

B) Αρνητικά συναισθήματα των ιατρών κατά των ασθενών που συνεχίζουν να καπνίζουν.

Γ) Έλλειψη εμπειρίας και βασικής εκπαίδευσης στις τεχνικές διακοπής του καπνίσματος.

Άρα,είναι επιτακτική η ανάγκη όλοι οι επαγγελματίες υγείας,εφόσον ο ασθενής είναι καπνιστής, να αναφέρονται στην νόσο του καπνίσματος αλλά και να έχουν εκπαιδευτεί στη

ΒΡΑΧΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ ΒΡΑΧΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Ορισμός και Σκοπός

Επίπτωση στον πληθυσμό

Αποτελεσματικά Μοντέλα

Για καπνιστές που είναι έτοιμοι να διακόψουν 5A's

Για καπνιστές που δεν επιθυμούν να διακόψουν 5R's

Αποτελέσματα

Ορισμός της Βραχείας Συμβουλής

Βραχεία Συμβουλή είναι η μικρής διάρκειας παρέμβαση (συνήθως 30 sec μέχρι 5 min) που γίνεται στη διάρκεια της καθημερινής κλινικής πράξης ώστε οι ασθενείς να αναζητήσουν περαιτέρω βοήθεια.

Μικρότερης διάρκειας από άλλου τύπου παρεμβάσεις

Προσπάθεια για εμπλοκή του ασθενή σε περαιτέρω συζήτηση για την αλλαγή του τρόπου ζωής

Παροχή πληροφοριών γύρω από τη σημασία της αλλαγής συμπεριφοράς αλλά και απλές συμβουλές που στηρίζουν αυτή την αλλαγή¹

¹ Powell, K and Thurston, M. (2008) "Commissioning training for behaviour change interventions. Guidelines for best practice"

Σκοπός της Βραχείας Συμβουλής

Ο πρωταρχικός σκοπός της βραχείας συμβουλής στη διακοπή καπνίσματος είναι να βοηθήσει τον ασθενή:

- Να καταλάβει τους κινδύνους που διατρέχει από το κάπνισμα και τα οφέλη που θα έχει με το να το διακόψει
- Να τον κινητοποιήσει ώστε να κάνει προσπάθεια διακοπής

ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ ΒΡΑΧΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Ορισμός και Σκοπός

Επίπτωση στον πληθυσμό

Αποτελεσματικά Μοντέλα

Για καπνιστές που είναι έτοιμοι να διακόψουν 5As

Για καπνιστές που δεν επιθυμούν να διακόψουν 5Rs

Αποτελέσματα

Επίπτωση στον πληθυσμό

- Στις αναπτυγμένες χώρες το 85% του πληθυσμού επισκέπτεται τον ιατρό της πρωτοβάθμιας φροντίδας τουλάχιστον μία φορά το χρόνο
- Το ποσοστό των καπνιστών στην Ελλάδα είναι 37%. Εάν το 80% από αυτούς λάβουν βραχεία παρέμβαση τότε επιπλέον 2-3% από αυτούς θα διακόψουν, λόγω της βραχείας παρέμβασης
- Κόστος: πολύ χαμηλό (λίγα μόνο λεπτά παρέμβασης από τον επαγγελματία υγείας ως μέρος της καθημερινής κλινικής πράξης)

Σημαντική επίπτωση στον πληθυσμό στον οποίο η βραχεία συμβουλή ενσωματώθηκε στις παρεμβάσεις της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας

Total population in Greece	11,128,404
Total adult tobacco smokers (ages 15+)	$11,128,404 \times 86\% \times 43.4\%$ =4,153,565
80% receive simple advice to quit	3,322,852
Expected increase in quits with 80% advice rate	$3,322,852 \times 3\%$ = 99,685 άτομα
Source: WHO Report on the Global Tobacco Epidemic, 2015	

Αποτελεσματικότητα της μεθόδου

Η βραχεία συμβουλή είναι μία μέθοδος η οποία:

α) Έχει μικρό κόστος

β) Αφορά μεγάλο αριθμό ατόμων

γ) Η αποτελεσματικότητά της μπορεί να είναι 3%, αλλά επειδή αφορά μεγάλο αριθμό πληθυσμού το τελικό αποτέλεσμα στη δημόσια υγεία είναι πάρα πολύ σημαντικό

ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ ΒΡΑΧΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Ορισμός και Σκοπός

Επίπτωση στον πληθυσμό

Αποτελεσματικά Μοντέλα

Για καπνιστές που είναι έτοιμοι να διακόψουν 5A's

Για καπνιστές που δεν επιθυμούν να διακόψουν

5R's

Αποτελέσματα

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΒΡΑΧΕΙΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΗΣ

Για καπνιστές που είναι έτοιμοι να
διακόψουν - 5A's

Για καπνιστές που δεν επιθυμούν να
διακόψουν - 5R's

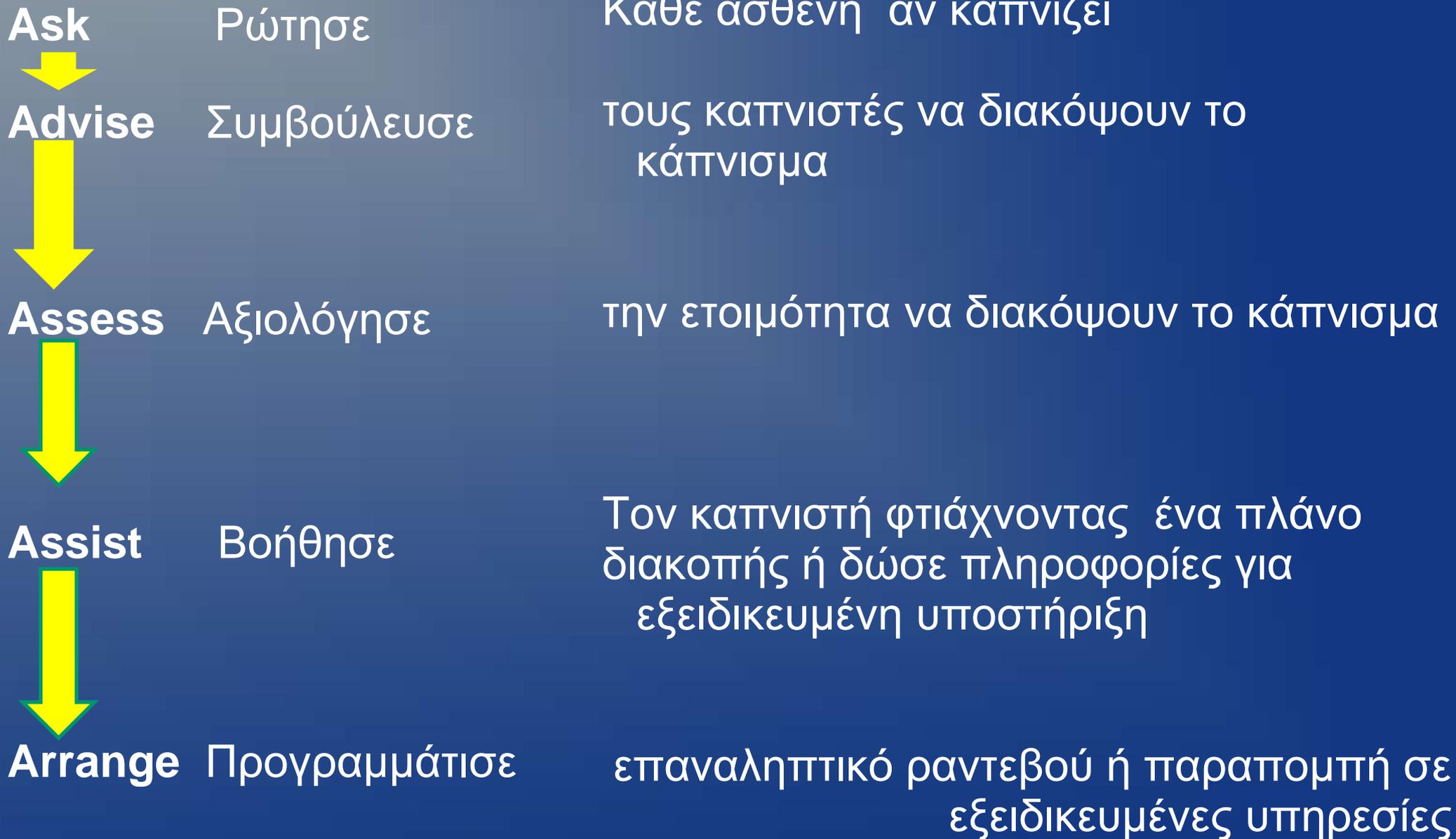
ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ ΒΡΑΧΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Ορισμός και Σκοπός
Επίπτωση στον πληθυσμό
Αποτελεσματικά Μοντέλα

**Για καπνιστές που είναι έτοιμοι να διακόψουν
5A's**

Για καπνιστές που δεν επιθυμούν να διακόψουν
5R's
Αποτελέσματα

- **Για καπνιστές που είναι έτοιμοι να διακόψουν 5A's.**

ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ ΒΡΑΧΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Ορισμός και Σκοπός

Επίπτωση στον πληθυσμό

Αποτελεσματικά Μοντέλα

Για καπνιστές που είναι έτοιμοι να διακόψουν 5As

**Για καπνιστές που δεν επιθυμούν να διακόψουν
5R's**

Αποτελέσματα

ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΤΟΙΜΟΙ ΝΑ ΔΙΑΚΟΨΟΥΝ

- Συχνά οι ασθενείς δεν είναι έτοιμοι να διακόψουν. Είτε θέλουν να καπνίζουν, είτε είναι σίγουροι πως δε μπορούν να τα καταφέρουν.
- Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να τους δώσουμε μια βραχεία κινητοποιητική παρέμβαση πριν τελειώσει η επίσκεψη. Η παρέμβαση ονομάζεται 5R's.

ΓΙΑ ΚΑΠΝΙΣΤΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΠΙΘΥΜΟΥΝ ΝΑ ΔΙΑΚΟΨΟΥΝ - 5R's

Οι επαγγελματίες υγείας θα πρέπει μέσω της βραχείας συμβουλής να προάγουν την κινητοποίηση για διακοπή

Relevance (Συνάφεια-Πόσο τον αφορά προσωπικά η διακοπή καπνίσματος -ποιος θα ήταν γι'αυτόν ο καλύτερος τρόπος διακοπής)

Risks (Κίνδυνοι-βραχυπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι κίνδυνοι που διατρέχει καπνίζοντας)

Rewards (Ανταμοιβές-οφέλη της διακοπής)

Roadblocks (Δυσκολίες-φραγμοί για τη διακοπή:κατάθλιψη,αύξηση βάρους κλπ)

Repetition (Επανεκτίμηση-αν δεν είναι έτοιμος για διακοπή η κινητοποιητική παρέμβαση πρέπει να επαναλαμβάνεται σε επόμενες επισκέψεις)

Πόσο εφαρμόζεται ??

Μελέτη σε ιατρούς *Am J Prev Med. 2009 Sep;37(3):248-54.*

Από όσους Ρώτησαν (78/126)

- 61% εκτίμησαν την κινητοποίηση
- 50% πρόσφεραν Βοήθεια
- Απο όλους **73% δεν τήρησαν τα 5A's επαρκώς**

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ανάγκη για εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας
κυρίως όσον αφορά τον παράγοντα

ΕΚΤΙΜΗΣΗ (assess) και ΒΟΗΘΕΙΑ (assist)

WHO-ERS Joint tobacco cessation train-the-trainer PROJECT

WHO-ERS Smoking Cessation train the trainer Project

- Η βασική εκπαίδευση στις τεχνικές διακοπής καπνίσματος δεν υπάρχει ή εφαρμόζεται ελάχιστα στις περισσότερες χώρες.
- Η Global Health Professions Student Survey (GHPSS) έγινε σε 31 χώρες και μας αποκάλυψε ότι λιγότεροι από το 40% των τριτοετών φοιτητών της ιατρικής έχουν λάβει επίσημη εκπαίδευση όσον αφορά τις τεχνικές της συμβουλευτικής στη διακοπή του καπνίσματος.

WHO-ERS Smoking Cessation train the trainer Project

- Η ανεπαρκής εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας σε τεχνικές διακοπής του καπνίσματος είναι σημαντική αδυναμία του συστήματος υγείας.
- Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ελλιπή παροχή βραχείας συμβουλής και το μικρό αριθμό προγραμμάτων διακοπής καπνίσματος σε πολλές χώρες.

Η ERS τα τελευταία 6 με 8 χρόνια έχει δεσμευτεί στην εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας σε τεχνικές διακοπής του καπνίσματος.

Οργανώνει τα: (ERS school, PG courses ERS Congress, ERS LATAM TC, ERS e-learning, Smokehaz)

ERS SCHOOL FOR SMOKING CESSATION ATHENS 2015

A screenshot of the ERS CMEonline website interface. The header shows the ERS logo and "cmeonline" with the text "Smoking cessation in respiratory patients". Below the header, there is a video player showing two women sitting on chairs. To the left of the video player, there is a list of content items: "Video introduction", "Panel discussion video", "Presentation (webcast)", "Readings", and "Take the CME Test". Above the video player, there is a profile picture of Paraskivi Katsakidou, Asst. Professor, MD, PhD, and Module Director. Below the video player, there are links for "Read the objectives of the module" and "Target audience". At the bottom of the page, there is the ERS logo and the slogan "european respiratory society every breath counts".

WHO-ERS Smoking Cessation train the trainer Project

Αναγνωρίζοντας πόσο σημαντική είναι η εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας στη διακοπή του καπνίσματος, η WHO και η ERS συνεργάσθηκαν το 2016.

Η ERS συμφώνησε να χρηματοδοτήσει ένα 3ετές πρόγραμμα εκπαίδευσης (2016-2019) μέσω των προγραμμάτων της WHO σε τεχνικές διακοπής καπνίσματος.

Σκοπός του προγράμματος είναι η εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας στη βραχεία συμβουλή, ώστε αυτή να μπορεί να εφαρμοσθεί σε όλους τους αναπνευστικούς ασθενείς στα νοσοκομεία όσο και στις δομές πρωτοβάθμιας περίθαλψης.

WHO-ERS Smoking Cessation train the trainer Project

First-second year results

- Συμμετείχαν 4 χώρες (Greece, Moldova, Bangladesh, Ecuador)
- Εκπαιδεύτηκαν 160 εκπαιδευτές (30-40 σε κάθε χώρα)
- Αυτοί εκπαίδευσαν 543 επαγγελματίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας στη βραχεία συμβουλή ώστε να εφαρμόσουν τα 5A's and 5R's από το Φλεβάρη έως τον Ιούνιο του 2017
- Συμμετείχαν 12488 καπνιστές με αναπνευστικά προβλήματα, λαμβάνοντας βραχεία συμβουλή για διακοπή καπνίσματος.

WHO-ERS Smoking Cessation train the trainer Project

Greece 2016

WHO-ERS Smoking Cessation train the trainer Project

Moldova 2017

WHO-ERS Smoking Cessation train the trainer Project

Bangladesh 2017

WHO-ERS Smoking Cessation train the trainer Project

ECUADOR 2018

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΟΝ 1^ο ΚΑΙ 3^ο ΜΗΝΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

	Greece	Republic of Moldova	Bangladesh
Training centres/Beneficiaries	-Hellenic Thoracic Society -Aristotle University of Thessaloniki -Institute of Biomedical Research of the Academy of Athens	-National Centre of Public Health -State University of Medicine	- Ministry of Health and Family Welfare, - National Tobacco Control Cell - Non-communicable Disease Control Unit of Directorate General of Health Services, - National Institute of Cancer Research and Hospital - National Institute for Preventive & Social Medicine.
Activities	Outcomes/Achievement		
Train the trainer for national training network	30 future trainers	30 future trainers	30 future trainers
Primary care providers trained on brief tobacco interventions	183 primary care providers in four cities	120 primary care providers in four districts	120 primary care providers in two districts
Respiratory patients received brief tobacco interventions	1654	5000	4000
Number of patients followed up	All 1654 patients were followed up in 1 and 3 months	756 out of 5000 patients were followed up in 1 month.	2520 out of 4000 patients were reached by phone for 1-month follow up.
Quit rate* among respiratory patients who received brief tobacco interventions	613(37.1%) quit in 1 month;361(21.8%) quit in 3 months	240(31.7%) quit in 1 month	1220(48.4%) quit in 1 month

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΟΝ 1^ο ΚΑΙ 3^ο ΜΗΝΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Number of patients who use tobacco received brief tobacco interventions	1794
Number of patients followed up in 2 months	495
Number of patients quit in 2 months	100
2-month quit rate	20.2%
Number of patients followed up in 1 month	486
Number of patients quit in 1 month	133
1-month quit rate	27.4%

ECUADOR 2018

ERJ
open
research

The WHO–ERS Smoking Cessation Training Project: the first year of experience

Dongbo Fu¹, Christina Gratiou^{2,3}, Carlos Jiménez-Ruiz⁴, Marine Faure⁵, Brian Ward⁵, Sofia Ravara^{6,7}, Vinayak Mohan Prasad¹, Kristina Mauer-Stender⁸, Jagdish Kaur⁹, Angela Ciobanu¹⁰, Syed Mahfuzul Huq¹¹ and Paraskevi Katsaounou ¹²

WHO-ERS Smoking Cessation train the trainer Project

The image displays two screenshots of an online training course interface. The left screenshot shows the main title page for 'Training for Primary Care Providers: Brief Tobacco Interventions'. It features a WHO logo, a table of contents with six modules, and a navigation menu. The right screenshot shows a 'Let's Practice' section with a video player displaying a healthcare provider interacting with a patient. The interface includes a navigation menu on the right side of the video player.

Module	Topic
Module 1	The role of primary care providers in tobacco control and tobacco dependence treatment
Module 2	Basics of Tobacco use and Tobacco Dependence
Module 3	Overview of brief tobacco interventions
Module 4	Asking, advising, and assessing readiness to quit
Module 5	Dealing with low motivation
Module 6	Assisting and arranging for follow-up

A six module English version, online training course on brief tobacco interventions for primary care providers was developed

http://tobacco-cessation-elearning.hk/story_html5.html

WHO-ERS Smoking Cessation train the trainer Project

- Η συνεργασία της ERS και της WHO δημιούργησε ένα αποτελεσματικό μοντέλο εκπαίδευσης για την καταπολέμηση της νόσου του καπνίσματος.
- Πρέπει να συνεχιστεί και να αναπαραχθεί τα επόμενα χρόνια και σε άλλες χώρες ώστε να καλυφθεί κενό που υπάρχει σε τεχνικές διακοπής καπνίσματος.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
HELLENIC THORACIC SOCIETY

Εκπαιδευτικό Σεμινάριο
για την οργάνωση

Ιατρικών Διακοπής Καπνίσματος

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ Γ.Ν.Ν.Θ.Α. "Η ΣΩΤΗΡΙΑ" - ΑΘΗΝΑ
3-5 Μαρτίου 2017

www.denkapnizo.org

εγγραφές-πληροφορίες

travel services

Κασομούλη 62, 117 44 Νέος Κόσμος, Αθήνα
τηλ.: 210 9020 016 • φας: 210 9020 085
e-mail: thomas@flightbook.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Εκπαιδευτικό Σεμινάριο για την Οργάνωση
Ιατρικών Διακοπής Καπνίσματος
ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ

www.denkapnizo.org

22 - 23 Ιουνίου 2018

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ
Γ.Ν.Ν.Θ. ΑΘΗΝΩΝ "Η ΣΩΤΗΡΙΑ"

Προγραμματισμός: Vita Congress, Β. Βιτοριά, 6 Σιν Ο.Ε.

Τραπεζομειωνοσκόπου 4 & Πλατ. Σαφίρας, 115 23 Αθήνα, Τηλ.: +30 210 72 54 360, Fax: +30 210 72 54 363, e-mail: info@vitacongress.gr, web: www.vitacongress.gr